

OPPLÆRINGSPLAN

FOR

SERTIFISERT SIKKERHETSOPPLÆRING

i hht.

Forskrift om bruk av arbeidsutstyr

Best. nr. 555

Fastsatt 26. juni 1998.

Modul 2.7 G4 - Bro- og Traverskran

16 timer teoretisk opplæring

Utarbeidet av
Samordningsrådet for kran, truck og masseforflyttingsmaskiner
etter mandat fra
Direktoratet for arbeidstilsynet

Forord

Sertifisert sikkerhetsopplæring er en opplæring som kreves for førere av arbeidsutstyr som er beskrevet i Forskrift om bruk av arbeidsutstyr - Best.nr. 555 – fastsatt 26. juni 1998.

Denne opplæringsplanen gjelder opplæringsmodul 2.7 i hht. illustrasjonen nedenfor.

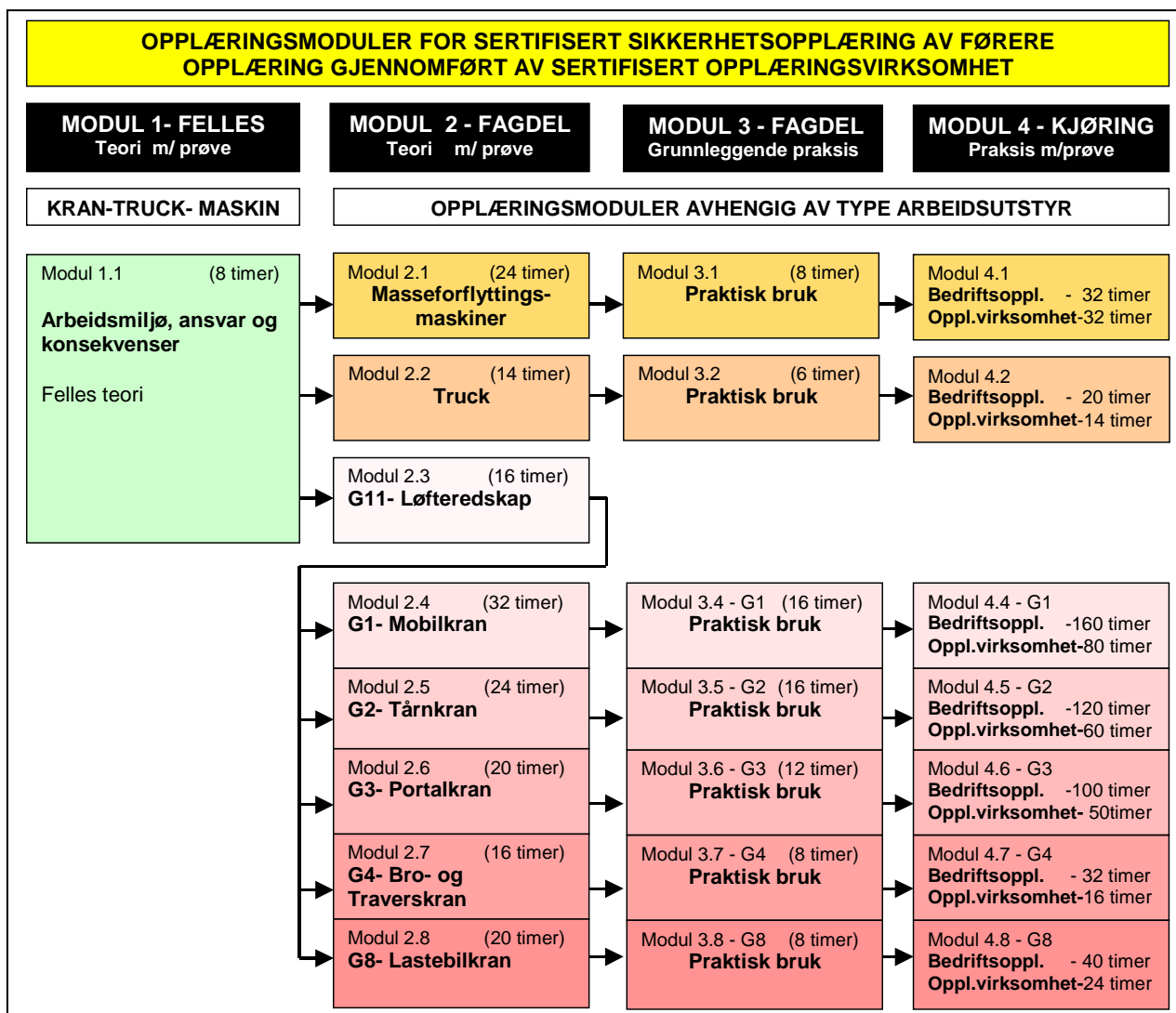
Opplæringsplanen skal brukes av opplæringsvirksomheter som er sertifisert av sertifiseringsorgan utpekt av Direktoratet for Arbeidstilsynet, og opplæringen skal gjennomføres av den sertifiserte opplæringsvirksomheten .

Opplæringsplanen beskriver et minimum av de kunnskaper og ferdigheter som kreves for bruk av arbeidsutstyr i hht. forskriften. Forskriften forutsetter imidlertid at førere av ulike typer arbeidsutstyr i tillegg får spesialopplæring på det utstyret som til enhver tid benyttes.

Praktisk opplæring i Modul 4 gjennomføres av sertifisert opplæringsvirksomhet, eller i bedrift etter avtale med sertifisert opplæringsvirksomhet.

Riktig bruk av traverskraner har stor betydning for sikkerheten for kranfører og annet personell som deltar i løfteoperasjoner. Feilvurderinger kan få store konsekvenser og føre til alvorlige skader på kranfører, øvrig personell samt materiell og omgivelser. Positive holdninger til sikkerhet er derfor viktig under opplæringen.

Sertifisert sikkerhetsopplæring kan også inngå i videregående opplæring innen yrkesfaglige studieretninger i videregående skole når skolen er sertifisert.

Innholdsfortegnelse:

1. Generelt om opplæringen
2. Målsettinger
3. Emneliste
4. Arbeidsmåter
5. Vurdering
6. Hjelpemidler / undervisningsmaterieell / utstyr
7. Alternativ opplæringsmodell

Kapittel 1. Generelt om opplæringen

OPPLÆRINGSPLAN FOR TRAVERSKRANFØRERE

- OPPLÆRINGENS VARIGHET:** 16 timer (Med undervisningstime menes i denne sammenheng 45 min. undervisning).
- OPPTAKSVILKÅR:** Kandidaten må dokumentere å tidligere ha gjennomført modul 1.1 og modul 2.3.
- Alternativt kan modul 1.1 og 2.3 gjennomføres i sammenheng med denne modulen.
- FORMÅL MED OPPLÆRINGEN:** Hensikten med opplæringen er å gi traverskranførere en god teoretisk grunnopplæring i sikker bruk av traverskraner, slik at uhell og ulykker i forbindelse med løfteoperasjoner unngås.
- Opplæringen skal gi kandidatene god innsikt i prinsippene for traverskraners konstruksjon, virkemåte, vedlikehold og bruk.
- Opplæringen avsluttes med en skriftlig teoretisk prøve.
- Når kandidaten har bestått teoretisk prøve, samt avsluttende teoretisk prøve for anhukere med tillegg av praktisk kjøreprøve på traverskran, vil dette være grunnlag for utstedelse av kompetansebevis for fører av G4 Bro- og traverskraner.
- FAG- OG TIMEFORDELING:** Se kap. 3, emneliste
- Kandidater som har kompetansebevis for andre krantyper, kan gjennomføre redusert teoretisk sikkerhetsopplæring i hht. kapittel 7.
- KRAV TIL OPPLÆRINGSVIRKSOMHET:** Sertifisert opplæringsvirksomhet i hht. Forskrift om bruk av arbeidsutstyr

Kapittel 2. Målsettinger

HOVEDMÅL:

Målsettingen med opplæringen er at den som gis opplæring tilegner seg grunnleggende teoretiske kunnskaper om sikker bruk av traverskraner, slik at ulykker ved bruk unngås.

DELMÅL:

Opplært person skal:

1. Kunne redegjøre for ulike typer ulykker som kan inntre ved feil bruk av traverskraner, ansvarsforhold, årsakssammenheng og hvordan disse kan forebygges.
2. Kunne forklare hvordan de vanligste typer traverskraner er konstruert og montert.
3. Kunne forklare grunnprinsippene for kranas elektriske anlegg, og hvordan det elektriske anlegget skal vedlikeholdes.
4. Kunne forklare riktig og sikker betjening, samt kjenne til faremomenter ved tablå- og radiostyrte traverskraner.
5. Kunne forklare funksjon og virkemåte for sikkerhetsbryter som er montert på traverskraner.
6. Kunne forklare funksjon og virkemåte antikollisjonssystemer for traverskraner.
7. Kunne redegjøre for hvilke belastninger traverskraner er konstruert for.
8. Kunne redegjøre for spesielle sikkerhetsregler før-, under og etter bruk av traverskraner.
9. Kunne forklare viktige kontroll og vedlikeholdspunkter for traverskraner.
10. Kjenne til hvilke forholdsregler som må tas i forbindelse med vedlikehold og kontroll av kraner mht. strømfremføringer.
11. Kunne redegjøre for regler vedr. kontroll av bro- og traverskraner, hvordan dette prinsipielt gjøres, og hvilken dokumentasjon som skal forefinnes før kraner tas i bruk.
12. Kjenne til hvilke lover, forskrifter og standarder som gjelder vedr. konstruksjon, montering og bruk av traverskraner.

Kapittel 3. Emneliste

TEORETISK OPPLÆRING BRO- OG TRAVERSKRAN 16 TIMER

Leksjon	Emne	Antall Timer	Merknader
1	Innledning med krav til kranfører	1	lover og forskrifter vedr. bruk av traverskraner <ul style="list-style-type: none"> • Forskrift om internkontroll • Arbeidsmiljøloven • Forskrift om bruk av arbeidsutstyr best. nr. 555 • Forskrift om maskiner best. nr. 522. Hvorfor opplæring av kranfører? <ul style="list-style-type: none"> • Arbeidsoppgaver og ansvar Definisjon på traverskran og navn på komponenter.
2	Bruksområder for traverskraner	1	Herunder: <ul style="list-style-type: none"> • Kraftstasjoner • Industri /land og offshore • Smelteverk og støperier • Treforedling Betjeningsmåter <ul style="list-style-type: none"> • Styrte fra førerhytte • Tablåstyrt • Radiostyrt
3	Ulykker med bro- og traverskraner	1	Eksempler på uhell og ulykker: <ul style="list-style-type: none"> • Årsakssammenheng • Konsekvenser for fører • Forsikringsvilkår • Forebyggelse av ulykker
4	Oppbygging av forskjellige typer bro- og traverskraner	2	Funksjon og virkemåte: <ul style="list-style-type: none"> • Kranens hovedkomponenter • Kranbane med endestoppere • Mekanikk og forankring i bygg • Førerplass / styretablå
5	Elektrisk anlegg på bro- og traverskraner	1	Funksjon og virkemåte: <ul style="list-style-type: none"> • Strømkilde m/hovedbryter • Typer av strømframføring • EL-skap • Elektriske komponenter

6	Sikkerhetsbrytere	1	Funksjon og virkemåte: <ul style="list-style-type: none"> • Hovedstrømbryter • Nødstoppbryter • Grensebrytere for kranbevegelser • Makslast / makslastbryter • Antikollisjonssystemer
7	Ståltau / blokk	1	Herunder: <ul style="list-style-type: none"> • Ståltautyper til vinsj • Endefester • Utskifting av ståltau m/montering av blokk • Vedlikehold og kontroll
8	Sertifisering / dokumentasjon	1	Sertifisering og sakkyndig kontroll: <ul style="list-style-type: none"> • Kontrollpunkter og sjekklister • Klargjøring av kran for periodisk kontroll • Kranens dokumenter • Sikkerhetsmerking på kran
9	Kontroll og vedlikehold, sikkerhetsregler ved bruk	1	Teoretisk innføring i daglig-, periodisk- og forebyggende vedlikehold: <ul style="list-style-type: none"> • Sjekklister • Kontrollpunkter • Før bruk • Under bruk • Etter bruk • Kommunikasjon med anhuker / signalgiver • Samløft
10	Øvingsoppgaver	4	Øvingsoppgaver med gjennomgang
11	Eksamen	2	Skriftlig teoretisk prøve
	SUM	16	

Kapittel 4. Arbeidsmåter

Det er av stor betydning at opplæringen gjennomføres med realistiske eksempler, og at sikkerhetsmessige momenter vektlegges i undervisningen.

Den teoretiske del av opplæringen skal mest mulig relateres til den praktiske opplæringen slik at deltakerne får en god forståelse for sikker bruk av traverskraner.

Deltakerne bør i tillegg til gruppearbeid også arbeide selvstendig med øvingsoppgavene.

Kapittel 5. Vurdering

Opplæringen avsluttes med en skriftlig prøve som skal sikre at hver enkelt deltaker har tilstrekkelige kunnskaper om riktig og sikker bruk av bro- og traverskraner. Ved lese- og skrivevansker hos kandidaten kan prøven gjennomføres muntlig.

Det brukes karakterskala: **”Bestått” / ”Ikke bestått”**

Det skal benyttes eksamensprøver som er fastsatt av SGS – Samarbeidsgruppen av Sertifiseringsorgan, og prøvene skal gjennomføres etter bestemte retningslinjer for prøveavleggelse.

Avsluttet opplæring skal dokumenteres av opplæringsvirksomhet.

Kapittel 6. Hjelpemidler / undervisningsmaterieell / utstyr.

Type utstyr	Beskrivelse av materieell / utstyr
KLASSEROM	Klasserom må ha tavle / flippover, overhead og lerret. Klasserommet må ha tilstrekkelig sitte/skriveplasser for kursdeltakere og ha et tilfredsstillende innemiljø
OPPLÆRINGSMATERIELL	Tilgang til traverskran for praktisk demonstrasjon. <ul style="list-style-type: none"> • Dokumenter tilhørende kran
INSTRUKTØRMATERIELL	<ul style="list-style-type: none"> • Opplæringsplan • Undervisningsplan • Leksjonsanvisninger • Øvingsoppgaver • Transparenter, bilder, illustrasjoner, modeller, plakater
ELEVmaterieell	Relevante lærebøker og kursmaterieell for opplæringen

